

Ιστορικά στοιχεία από την Ι. Μονή Κοτροτσανίου (Ρουμανία)

/ [Πεμπτουσία](http://www.pemptousia.gr)· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=91275>]

Ο ηγεμόνας είχε διαπιστώσει παρανομίες στη διοίκηση των μετοχίων και αυτός πρέπει να είναι ο λόγος για τον οποίο το παρόν αφιερωτικό έγγραφο είχε το ύφος ενός συμβολαίου. Η δωρεά συνοδεύεται από τους παρακάτω όρους:

1. Ο ηγούμενος που θα εκλέγεται από τους μοναχούς όλων των μονών του Αγίου Όρους της πρώτης και της δεύτερης τάξης πρέπει να είναι άξιος για την κατάληψη της θέσης αυτής. Θα είναι οικονόμος της μονής και θα αποδίδει προς την Κοινότητα ετήσιο λογαριασμό.
2. Στο Άγιον Όρος θα παραδίδεται κάθε χρόνο, όταν η εσοδεία θα είναι καλή, το ποσό που απομένει μετά την αφαίρεση των αναγκαίων εξόδων για τη συντήρηση της μονής και των μοναχών. Σε χαλεπούς καιρούς, ο ηγούμενος θα καταβάλει ποσό ανάλογο της σοδειάς, ώστε να μη μένει το μοναστήρι χωρίς χρήματα. Ο ίδιος θα φροντίζει επίσης ανελλιπώς για τη συντήρηση της μονής.
3. Τα κινητά αφιερώματα της μονής, όσα αναφέρονται σε κατάστιχο και κυρόβουλλο του αφιερωτή, απαγορεύεται να μεταφερθούν στο Άγιον Όρος. Σε περίπτωση σοβαρού κινδύνου απώλειάς τους, θα φυλάσσονται με ευθύνη του ηγουμένου σε παραδουνάβια κωμόπολη. Απαγορεύεται επίσης η πώληση της ακίνητης περιουσίας της μονής, για τη διατήρηση και την αύξηση της οποίας θα φροντίσει ο ηγούμενος.

4. Η μονή Κοτροτσανίου θα ακολουθεί την κοινοβιακή τάξη του Αγίου Όρους και θα εορτάζει με μεγαλοπρέπεια την Κοίμηση της Θεοτόκου και τη μνήμη των Αγίων Σεργίου και Βάκχου. Ο ιδρυτής θα ενταφιαστεί στην ίδια μονή και , αν πεθάνει μακριά, οι πατέρες είναι υποχρεωμένοι να φροντίσουν για τη μετακομιδή των οστών του. Ήθελε να μνημονεύονται οι άγιοι Σέργιος και Βάκχος (7 Οκτ.), διότι την ημέρα αυτή είχε διασωθεί από τα χέρια των εχθρών του. Πρόκειται περί του αγώνα που έκανε για την ηγεμονία της Βλαχίας. Μετά το επεισόδιο, είχε υποσχεθεί στο Θεό να ιδρύσει μοναστήρι στον τόπο που έγιναν τα γεγονότα αυτά.

Ο ηγεμόνας όρισε να μνημονεύονται ο ίδιος και ολόκληρη η οικογένεια του, τόσο στη δική του μονή, όσο και στο Άγιον Όρος. Η αθέτηση των όρων αυτών θα έχει ως επακόλουθο την ακύρωση της δωρεάς. Όριζε ακόμη ότι κανένα από τα δύο μέρη, δηλαδή το Άγιον Όρος και οι εκάστοτε επίτροποι της μονής ή συγγενείς του δωρητή, δεν έχει το δικαίωμα να αφαιρέσει, για οποιοδήποτε λόγο, περιουσιακά στοιχεία του μοναστηρίου. Οι πατέρες ήταν υποχρεωμένοι όχι μόνο να διατηρούν την περιουσία της μονής, αλλά να προσθέτουν στα περιουσιακά στοιχεία της και να ενισχύουν την οικονομική της κατάσταση[49].

Είναι σαφές ότι η κατάρτιση αυτών των περιοριστικών διατάξεων έλαβε υπόψη πράξεις, με τις οποίες είχαν αντιμετωπίσει τα αφιερωμένα μοναστήρια έως τότε. Ο ηγεμόνας επιζητούσε να επιβάλει μια τάξη στα πράγματα της μονής και να εξασφαλιστεί ότι δε θα ερημωθεί το κτίσμα αυτό. Αν οι μοναχοί τήρησαν τους όρους αυτούς ή όχι θα δούμε παρακάτω.

Το 1688 οι Αγιορείτες πατέρες έστειλαν στον ηγεμόνα ένα ευχαριστήριο γράμμα με δύο εκπροσώπους: το Ναθαναήλ, προηγούμενο της Μεγίστης Λαύρας και τον Παΐσιο, προηγούμενο της μονής Ιβήρων, οι οποίοι ζητούσαν να τους εμπιστευθεί την περιουσία της μονής Κοτροτσανίου[50].

Μετά από τη ρητή άρνηση του ηγεμόνα να διορίσει ως επιτρόπους τους δύο αυτούς μοναχούς, η Μεγάλη Σύναξη του έστειλε ακόμη ένα γράμμα μέ το οποίο τον ευχαριστούσε για τον Παρθένιο, ηγούμενο ήδη το 1682, αφού προηγούμενως είχε ζήσει στη μονή Ιβήρων[51].

Συν τω χρόνω στο μοναστήρι αυτό προστέθηκαν και άλλες δωρεές από τη σύζυγο του ιδίου ηγεμόνα, από τους συγγενείς του και από τους βλάχους βογιάρους. Τα μετόχια που αφιερώθηκαν στη μονή Κοτροτσανίου δημιούργησαν μια κατάσταση ευημερίας, ώστε ο γνωστός λόγιος Καισάριος Δαπόντες την ονόμασε “δόξα της Μουντενίας”[52].

Στις 15 Μαΐου 1684, στη μονή Κοτροτσανίου αφιέρωσαν μια σκήτη του **Vălenii de Munte** οι κτίτορές της, ο Χάτζι-Στοϊάν και η σύζυγός του[53]. Αυτοί οι δύο είχαν προικίσει τη σκήτη τους με πολλούς οίκους, 50 στρέμματα αμπελώνες στην Τσεπτούρα (Ceptura), δύο μωσίες, αθιγγάνους, 100 όγκους αλατίου, ζώα και 800 τάληρα. Φαίνεται ότι και αυτοί οι δύο είχαν μάθει από τον ηγεμόνα να καθορίσουν περιοριστικές διατάξεις, αφού υποχρέωναν τον Παρθένιο (ηγούμενο του Κοτροτσανίου) να διορίσει ως ηγουμένους της σκήτης τους άξιους ανθρώπους που θα φρόντιζαν για την αύξηση της περιουσίας της και σε περίπτωση που οι κτίτορες θα ασθενούσαν, οι πατέρες είχαν την υποχρέωση να τους επιμελούνται και, μετά το θάνατο, να τους μνημονεύουν, όσο θα υπάρχει η σκήτη[54].

[Συνεχίζεται]

[49] Βλ. πιο πάνω τη παραπ. 42 (το λυτό έγγ.).

[50] HURMUZAKI, XIV, 1, αρ. 331, σ. 263; IORGA, *Docum. Cantacuzinilor*, σ. 113-5; IORGA, *Muntele Athos...*, σ. 509; G. M. IONESCU, *Istoria Cotrocenilor....*, σ. 72.

[51] IONESCU, *Istoria Cotrocenilor....*, σ. 72-73.

[52] HURMUZAKI, XIII, σ. 255.

[53] KAB, *Μονή Κοτροτσανίου*, LVI/1, 3. Ειπώθηκε ότι η σκήτη αυτή αφιερώθηκε στην Ιβήρων, αν και δεν υπάρχει κανένα έγγραφο που να το αποδεικνύει. Το ζήτημα αυτό θα το ξεκαθαρίσουμε στο Κεφάλαιο “Μονή Ιβήρων” (βλ. πιο πάνω τη

παραπ. 51).

[54] KAB, *Condica schitului Văleni* (Το κατάστιχο της σκήτης Βαλένι), φ. 6-7.